

Statsforvalteren i Agder

sfagpost@statsforvalteren.no

5. juni 2022

Oversendelse av departementets tolkningsuttalelse, kopi av brev til Kvinesdal kommune samt anmodning om oppfølging.

Vi viser til vårt brev datert 3. november 2021 til Statsforvalteren i Agder, Kommunal- og distriktsdepartementet sitt svar på vårt tolkingsspørsmål den 4. mai 2022 (vedlegg) samt til vårt brev til Kvinesdal kommune i samme saksforhold (vedlagt).

Departementet takker Motvind Norge for bidrag til fortolkning av plan- og bygningslovens unntaksbestemmelse med hjemmel i § 20-6. Departementet gir i hovedsak Motvind Norge medhold i at unntaket fra søknadsplikt for konsesjonsgitt vindkraft ikke omfatter søknad om eiendomsendring etter pbl § 20-1 bokstav m. Videre viser vi til Direktoratet for byggkvalitet sitt brev 5. mai 2022 hvor direktoratet korrigerer tidligere svar og ber om at departementets tolkning legges til grunn. For øvrig viser vi til forbudet mot matrikulering i matrikkellovens § 10 samt til matrikkelforskriftens § 27 pkt. 7 hvor ervervsbebyggelse utenom primærnæringen ikke gis unntak fra kravet om oppmålingsforretning og grensepåvisning.

Statsforvalteren i Agder har ved avgjørelse av klagesak knyttet til Buheii vindkraftverk den 20.11.2018, samt i svar til vår anmodning om omgjøring grunnet ugyldighet den 09.11.2021, «*ikke funnet grunn til å foreta seg noe i saken på nåværende tidspunkt*».

Fra brevet 09.11.2021 siteres: «*Hvorvidt fradeling av tomter i vindkraftsaker er unntatt søknadsplikt, er det som kjent stor grad av uenighet om, og vi har ikke registrert at det foreløpig foreligger noen ny uttalelse fra DIBK når det gjelder dette spørsmålet. Vi kan uansett ikke se at byggearbeidet er påbegynt ulovlig fordi det ikke forelå tillatelse til fradeling av festetomter på tidspunktet for byggestart. Det er for øvrig det samme standpunktet som Motvind Nord-Odal ble meddelt fra Statsforvalteren i Innlandet i brev av 12.03.2021 og 22.03.2021.*»

Vi går ut fra at departementets avgjørelse tas til etterretning slik at vi ikke igjen møtes av argumentet om «*stor grad av uenighet*» hvor forvaltningen overlater til rettsikkerhetsoffere eller til folkebevegelser å bringe klarhet i utbyggers søknadsplikt og dermed også offentlig plikt til ulovlighetsoppfølging om søknadsplikt ikke er overholdt. Motvind Norge finner å måtte påpeke pbl § 1-4. Bestemmelsen innebærer en generell plikt til forvaltningsorganene om å påse at loven følges, jf. også siste ledd.

Videre finner vi igjen å måtte henvise til plan- og bygningslovens § 20-2 første ledd, sitat: «Tiltak som nevnt i § 20-1, kan ikke utføres uten at søknad på forhånd er sendt kommunen og den deretter har gitt tillatelse, med mindre unntak følger av §§ 20-5, 20-6, 20-7 eller 20-8. Der det kreves dispensasjon, kan ikke tiltaket utføres før dette er søkt om og gitt.» Videre vises til matrikellovens § 10 første ledd, sitat: «Før ny grunneigedom, ny anleggseigedom, ny festegrunn eller nytt jordsameige kan opprettast i matrikkelen, må det liggje føre løyve etter plan- og bygningsloven § 20-2.

I saken om Buheii vindkraftverk er det på det rene at tiltaket eiendomsendring samt dispensasjon til dette tiltaket hverken var omsøkt, varslet, saksbehandlet eller innvilget. Jf. pbl § 1-6, sitat: «Med tiltak etter loven menes oppføring, riving, endring, herunder fasadeendringer, endret bruk og andre tiltak knyttet til bygninger, konstruksjoner og anlegg, samt terrenginngrep og opprettelse og endring av eiendom, jf. § 20-1 første ledd bokstav a til m. Som tiltak regnes også annen virksomhet og endring av arealbruk som vil være i strid med arealformål, planbestemmelser og hensynssoner.

Iverksetting av tiltak som omfattes av denne lov, kan bare skje dersom de ikke er i strid med lovens bestemmelser med tilhørende forskrifter, kommuneplanens arealdel og reguleringsplan, jf. kapittel 20 om søknadsplikt og tillatelse. Dette gjelder også hvis tiltaket er unntatt fra søknadsplikt etter §§ 20-5 og 20-6.»

Vi ber på bakgrunn av denne enkle lovgjennomgangen Statsforvalteren i Agder om å revurdere sitt utsagn, sitat: «Vi kan uansett ikke se at byggearbeidet er påbegynt ulovlig fordi det ikke forelå tillatelse til fradeling av festetomter på tidspunktet for byggestart.» Videre ber vi Statsforvalteren revurdere sitt utsagn: «...ikke funnet grunn til å foreta seg noe i saken på nåværende tidspunkt».

Vi har ved utskiftingsprotokoll tilsendt Statsforvalteren i Agder, Kvinesdal kommune, NVE, OED m.fl., dokumentert at eiendomsendring ble matrikulert også uten at det forelå tillatelse etter pbl § 20-2 herunder dispensasjon til tiltaket og uten at rettigheter til arealressurser under Risnes Gård var respektert.

Som det da vil fremgå omfatter forbudet mot tiltak i pbl § 1-6 også unntak etter § 20-6. Vi ser ingen annen konklusjon som kan utledes av retts situasjonen enn hva vi tidligere har meddelt og begrunnet overfor Statsforvalteren.

Buheii vindkraftverk er i sin helhet ulovlig iverksatt og ulovlig driftet.

Dette er i samsvar med hva forvaltningen ble gjort oppmerksomme på før ulovligheten inntraff, men ikke har utvist engasjement for å avverge, ei heller oppklare mht. spørsmålet om søknadsplikt og dokumenterte rettigheter. Dette selv om forholdet var dokumentert med utskiftingsprotokoll som uavhengig av søknadsplikten for eiendomsendringer etter § 20-1 bokstav m, entydig gav grunnlag for opphevelse av ugyldige vedtak og plikt til ulovlighetsoppfølging etter pbl § 32-1. Dokumentasjonen ble fremlagt for alle relevante beslutningsmyndighet før anleggsarbeid ble iverksatt.

Som vi tidligere har påvist er følgefeilen av denne neglisjeringen av faktum svært omfattende. Rettsikkerhetsoffere som er rammet venter fortsatt på oppreisning for den urett de har vært og fortsatt er, utsatt for.

Vi stiller oss uforstående til at parter skal måtte gå til retts sak for å bli ivaretatt. Vår nasjonale vindkraftskandale og konflikten mellom befolkning og forvaltning, vil ikke bli mindre ved å neglisjere fremlagt dokumentasjon. Den menneskelige belastningen på enkeltpersoner og lokalmiljø har

vedvart på et høyt nivå i lang tid i saken. Miljø- og faunakriminaliteten har resultert i irreversible skader. De økonomiske motiver som har drevet frem kriminaliteten er åpenbare.

Motvind Norge vil med dette anmode Statsforvalteren i Agder om å ivareta sitt oppdrag ved å verne om den tillit som har kjennetegnet vår forvaltningstradisjon og som er grunnleggende for våre innbyggere og vårt demokratiske samfunn og vår retsstat. Motvind Norge er ikke bekymret mht. at Maquarie Group som bakenforliggende eier av Buheii Vindkraft AS, ikke skulle evne å ivareta sine interesser. Lovens ansvar for å omsøke, varsle og opplyse saken riktig og for å ha sitt forhold i orden hviler som kjent på tiltakshaver. Det at tiltakshaver var gjort kjent med utskiftningsprotokollen over Risnes Gård, før tiltaket ble iverksatt, gir klar indikasjon på at handlinger er overlagt.

For øvrig påpekte Motvind Norge søknadsplikten allerede 10. desember 2019 overfor den kommunale forvaltningen i Kvinesdal. Dvs. i god tid til å kunne avverge miljø- og faunakriminaliteten i Buheii og rettsikkerhetsbruddet overfor lokale parter. Rettsikkerhetsofre og folkebevegelsen har gjort langt mer enn hva som kan forventes for å ivareta lovlighet av vindkrafttiltaket. Forholdet ble også anmeldt men henlagt med henvisning til ressursituasjonen.

Videre ble forholdet påpekt til OED allerede i vår høringsuttalelse til nasjonal ramme for vindkraft i oktober 2019. Deretter i en rekke klagesaker herunder knyttet til Lillesand vindkraftverk, Oddeheia og Bjelkeberget vindkraftverk og Skorveheia vindkraftverk – alle i Agder. Vi anser det som selvsagt at forvaltningen selv nå utviser ansvar for at rettsikkerhetsofre og folkebevegelsen blir ivaretatt i samtlige konsesjonsgitte vindkraftområder i Agder.

Motvind Norge har jobbet med et stort antall vindkraftsaker. På grunnlag av gjennomgangen av lovforvaltningen har vi den 24. mai 2022 tilskrevet Stortingets Energi- og miljøkomite, Kommunal- og distriktsdepartementet, DiBK, Justisdepartementet ved lovavdelingen, Olje- og energidepartementet og NVE. Brevet omhandler hva Motvind Norge mener er en uhjemlet forvaltningspraksis som innebærer brudd på så vel søknadsplikt som lovforvaltning etter flere lover.

I brevet drøfter vi også konsekvenser, spørsmålet om reperasjon av ugyldighet og viser eksempler på hvordan lovbrudd og rettighetstap har oppstått. Videre påviser vi at forutsetningene for særuntak for vindindustri i våre lover aldri har vært til stede. I vårt brev stiller vi på grunnlag av våre påvisninger konkrete krav til forvaltningen.

Ut fra rettledningsansvaret overfor den kommunale forvaltning er vår forventning at direktoratet sitt (DiBK) brev om at departementets avgjørelse skal legges til grunn, uten unødige opphold, blir formidlet til kommunene i Agder. Vi viser videre til Statsforvalteren i Agder sin klageavgjørelse i Buheii vindkraftverk, Oddeheia og Bjelkeberget vindkraftverk og avvisning av vår anmodning om opphevelse av klageavgjørelse i Lillesand vindkraftverk. Vår forventning er selvsagt at Statsforvalteren av eget tiltak korrigerer sine vedtak.

Vi vil uttrykke ønske om dialog men også anmode om svar på denne henvnelsen.

Med hilsen for
Motvind Norge

Hildegunn Hervik Flengstad(s)
Leder

John Fiskvik(s)
Nestleder

Eivind Mauland(s)
Saksbehandler

Anne M. Baardvik(s)
Saksbehandler

Vedlegg:

Brev fra Kommunal og distriktsdepartementet
Brev fra Motvind Norge til DiBK
Brev fra Motvind Norge til Energi- og miljøkomiteen m.fl.
Brev fra Motvind Norge til Kvinesdal kommune

Kopi:

Kvinesdal kommune (post@kvinesdal.kommune.no)
Birkenes kommune (PostPM@birkenes.kommune.no)
Lillesand kommune (post@lillesand.kommune.no)
Sirdal kommune (post@sirdal.kommune.no)
Flekkefjord kommune (post@flekkefjord.kommune.no)
Lyngdal kommune (post@lyngdal.kommune.no)
Naturvernforbundet i Agder v/Peder Johan Pedersen)
La Naturen Leve v/Tor Punsvik
Norges Miljøvernforbund v/Ruben Oddekalv
Buheii vindkraft AS (enquiries@greeninvestmentgroup.com)